

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22.09.1992, sp. zn. 15 Ca 123/92, ECLI:CZ:KSUL:1992:15.CA.123.1992.1

Číslo: 29/1994

Právní věta: V řízení o žalobě proti rozhodnutím zdravotních orgánů o regresní náhradě podle ustanovení dříve platného zákona č.33/1965 Sb.bylo nutno vycházet z toho,že ve smyslu ustanovení § 2 odst.1 zákona č.33/1965 Sb. bylo každé porušení předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci,jakož i nedbání závazných pokynů při výkonu dozoru nad touto bezpečností a ochranou, zaviněným porušením právní povinnosti organizace na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Soud: Krajský soud v Ústí nad Labem

Datum rozhodnutí: 22.09.1992

Spisová značka: 15 Ca 123/92

Číslo rozhodnutí: 29

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada regresní

Předpisy: 33/1965 Sb. § 2 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 29

V řízení o žalobě proti rozhodnutím zdravotních orgánů o regresní náhradě podle ustanovení dříve platného zákona č. 33/1965 Sb. /1/ bylo nutno vycházet z toho, že ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 33/1965 Sb. bylo každé porušení předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, jakož i nedbání závazných pokynů při výkonu dozoru nad touto bezpečností a ochranou, zaviněným porušením právní povinnosti organizace na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

(Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem z 22. 9. 1992, [15 Ca 123/92](#))

Rozhodnutím z 19. 6.1992 zamítl Okresní úřad v L. odvolání spotřebního družstva J. v N., směřující proti rozhodnutí Okresního ústavu národního zdraví v L. z 27. 3. 1991, a toto rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdil. Dospěl k závěru, že za pracovní úraz J. J., pracovníka podniku D. v Ú., odpovídá žalující spotřební družstvo, neboť porušilo předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Vzal za prokázané, že k úrazu poškozeného došlo 10. 7.1989 při otvírání zkorodované západky dveří prodejny žalujícího spotřebního družstva v B., z čehož dovodil porušení ustanovení § 10 vyhlášky č. 48/1982 Sb.

Žalující spotřební družstvo považovalo rozhodnutí správního orgánu druhého stupně za neodpovídající zákonu a svou žalobou se domáhalo přezkoumání zákonnosti uvedeného rozhodnutí Okresního úřadu v L., jeho zrušení a vrácení uváděnému správnímu orgánu k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí. Rozhodnutí vytýkalo nedostatečná skutková zjištění, neboť závěr správního orgánu o regresní odpovědnosti žalujícího spotřebního družstva vycházel pouze ze subjektivních údajů poškozeného, protože správní orgán řádně nezjišťoval, zda k úrazu došlo v prodejně družstva. V opravném prostředku dále zdůrazňovalo, že úraz nebyl oznámen vedoucí prodejny, nýbrž pouze organizaci, kde poškozený pracuje, a upozorňovalo dále na skutečnost, že poškozenému nenáleželo, aby otvíral západku dveří. To bylo povinností vedoucí prodejny. Dále poukazovalo na to, že poškozený v den úrazu vykládal zboží v několika provozovnách různých odběratelů a nelze tedy jednoznačně určit, že k úrazu došlo právě v prodejně žalujícího družstva.

Krajský soud v Ústí nad Labem svým rozsudkem zrušil rozhodnutí Okresního úřadu v Liberci z 19. 6. 1992 a věc mu vrátil k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí. Správnímu orgánu, proti jehož rozhodnutí žaloba směřovala, uložil zaplatit žalovanému družstvu na nákladech řízení 500 Kč.

Z odůvodnění:

V projednávané věci dospěl soud k názoru, že závěr správního orgánu o regresní odpovědnosti žalujícího spotřebního družstva je předčasný, protože vychází z nedostatečných skutkových zjištění.

Předmětem řízení před správními orgány obou stupňů bylo posouzení regresní odpovědnosti žalujícího družstva za úraz, který utrpěl 10. 7. 1989 pracovník podniku D. v Ú., tedy posouzení regresní odpovědnosti podle ustanovení zákona č. 33/1965 Sb., o regresních náhradách. Tento právní předpis upravoval otázky odpovědnosti organizací a občanů za škody vznikající státu v souvislosti s poškozením občana na zdraví nebo v souvislosti s jeho smrtí. Regresní náhrada představuje náhradu nákladů léčebně preventivní péče, vyplacených dávek nemocenského pojištění, případně i dávek důchodového zabezpečení a jiných nákladů vynaložených společností v souvislosti s touto újmou na zdraví nebo smrtí (§ 1 odst. 1 a 2 zákona č. 33/1965 Sb.). Z ustanovení § 1 odst. 1 a § 2 odst. 1 tohoto zákona je nutno dovodit, že organizace odpovídala státu, bylo-li do tělesné integrity občana (ať pracovníka organizace nebo osoby třetí) zasaženo osobami, za které organizace odpovídá, tj. pokud tyto osoby plnily úkoly organizace. Pokud se tak stalo porušením předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, popřípadě porušením závazných pokynů daných při výkonu dozoru podle těchto předpisů, odpovídala organizace podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 33/1965 Sb., když každé porušení předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a nedbání závazných pokynů daných při výkonu dozoru bylo pro účely regresních náhrad zaviněným porušením právní povinnosti organizace na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Otázky, zda osoba jednala pro organizaci, a eventuální spoluzavinění poškozeného byly pro účely regresní náhrady nerozhodné. Pokud by ovšem byla povinnost organizace k regresní náhradě vyvozována z porušení jiných právních povinností, než jsou povinnosti na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, tedy nikoli z porušení konkrétního předpisu o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci nebo z nedbání závazných pokynů daných při výkonu dozoru podle těchto předpisů, potom by organizace odpovídala jen za stejných podmínek jako občan podle ustanovení § 1 zákona č. 33/1965 Sb. V tomto případě by také muselo být prokázáno její zavinění a přicházelo by v úvahu i eventuální spoluzavinění poškozeného.

V projednávané věci správní orgány obou stupňů – jak je zřejmé z odůvodnění jejich rozhodnutí – dospěly k závěru o odpovědnosti žalujícího spotřebního družstva podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 33/1965 Sb., tj. za porušení předpisu o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, které spatřují v porušení ustanovení § 10 vyhlášky č. 48/1982 Sb. Toto ustanovení ukládá povinnost udržovat výrobní a provozní budovy ve stavu, který neohrožuje bezpečnost osob. Po skutkové stránce správní orgány vzaly za prokázané, že újma na zdraví poškozeného byla vyvolána manipulací se zkorodovanou západkou dvoukřídlých dveří v prodejně žalobkyně.

Porušení citovaného právního předpisu, který je zcela nepochybně právním předpisem o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, by přicházelo v úvahu za předpokladu, že úrazový děj byl skutečně vyvolán manipulací se zkorodovanou západkou dveří a pokud v důsledku této manipulace došlo k poškození zdraví poškozeného J. J. Výkladem ustanovení § 10 vyhlášky č. 48/1992 Sb. je nutno dojít k závěru, že povinnost udržovat výrobní a provozní budovy ve stavu, který neohrožuje bezpečnost osob, zahrnuje v sobě též povinnost udržovat v tomto stavu vše, co k těmto budovám náleží, tj. i vrata, dveře, okna apod. Pokud k úrazovému ději skutečně došlo při manipulaci se zkorodovanou západkou dvoukřídlých dveří, přicházela by v úvahu regresní odpovědnost žalujícího družstva rovněž za porušení ustanovení § 15 vyhlášky č. 48/1982 Sb., ukládající povinnost udržovat vrata mimo jiné ve stavu snadné ovladatelnosti. Skutková zjištění v řízení před správními orgány obou stupňů však zatím neumožňují učinit si náležitý obraz o tom, co vlastně bylo příčinou újmy na zdraví poškozeného. V bodě 7 záznamu o úrazu z 13. 7. 1989 je mimo jiné uvedeno, že poškozený J. J. při otvírání západky dveří pocítil palčivou bolest, z čehož by se snad dalo usuzovat na to, že asi musel vynaložit větší úsilí při manipulaci s touto západkou a došlo tak k namožení ruky. Jde však o pouhou domněnku a tato domněnka neumožňuje učinit si (bez bližšího objasnění úrazového děje) spolehlivý závěr o případné regresní odpovědnosti žalujícího družstva za porušení ustanovení § 10 a § 15 odst. 1 vyhlášky č. 48/1982 Sb.

Řízení se tedy neobejde bez doplnění o výsledch poškozeného jako svědka, a to o tom, jak došlo k úrazu, zejména zda při manipulaci se západkou dveří musel vynaložit větší fyzické úsilí a zda nezbytnost vynaložení tohoto úsilí byla způsobena (jak je uvedeno v bodě 9 záznamu o úrazu) uvedeným stavem západky dveří.

Zjistí-li správní orgán po tomto doplnění řízení, že západka dveří byla skutečně zrezivělá, že poškozený při manipulaci s ní musel vynaložit větší úsilí než by tomu bylo v případě její snadné ovladatelnosti, potom stav tohoto zařízení neodpovídal ustanovením § 10 a § 15 odst. 1 citovaného předpisu o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci.

K posouzení regresní odpovědnosti žalujícího družstva je však nutné s ohledem na námitky, uváděné v žalobě, provést i další důkazy, a to ke zcela nezvratnému zjištění, že k úrazu poškozeného došlo 10. 7. 1989 právě v prodejně žalujícího družstva, když i tento závěr, k němuž dospěly správní orgány obou stupňů žalující družstvo zpochybňuje a tvrdí, že poškozený v den úrazu vykládal zboží i v prodejnách jiných odběratelů.

I k tomuto tvrzení žalujícího družstva bude nezbytné poškozeného vyslechnout jako svědka a rovněž svědkyni K. L. (vedoucí prodejny) a prodavačku prodejny v B.; nelze totiž vyloučit, že poškozený, který (jak se uvádí v záznamu o úrazu) ucítil při manipulaci se západkou dveří palčivou bolest, se mohl svěřit s touto zdravotní indispozicí těmto svědkyním, které by rovněž mohly být informovány o stavu západky.

Doplnění řízení v naznačeném směru umožní správnímu orgánu učinit si jednak spolehlivý závěr o tom, jak došlo k úrazu, tj. co bylo příčinou zranění poškozeného a zda skutečně k tomuto zranění došlo uvedeného dne v prodejně žalujícího družstva za okolností, uváděných v záznamu o úrazu, z nichž také vycházely správní orgány obou stupňů.

Pokud z výsledků provedeného dokazování bude zjištěno; že k úrazu poškozeného došlo tak, jak je uvedeno v bodech 7 a 9 záznamu o úrazu, tj., že k úrazu poškozeného došlo při manipulaci se západkou dveří a že zraněný musel vynaložit větší fyzické úsilí v důsledku zrezivělého stavu tohoto zařízení, bude nutné se k posouzení regresní odpovědnosti blíže zabývat i námitkou žalobkyně, že otvírání dveří skladu bylo povinností vedoucí prodejny a nikoli poškozeného a že tedy, jak žalující družstvo naznačuje, poškozený touto činností vybočil z rámce plnění úkolů, které jako pracovník jiné organizace měl zajistit. V této souvislosti je nutné ovšem zdůraznit, že by nebylo možné považovat za

vybočení z rámce plnění úkolů organizace, pokud poškozený na žádost vedoucí prodejny nebo s jejím souhlasem otevíral dveře, neboť tak činil v rámci běžné spolupráce a za vybočení (exces) by toto počínání poškozeného bylo možné považovat pouze za předpokladu, pokud by k takovému úkonu potřeboval zvláštní oprávnění nebo pokud dveře otevřel proti výslovnému zákazu organizace (vedoucí prodejny). K objasnění této otázky bude však zapotřebí vyslechnout poškozeného jako svědka a jako svědkyni i vedoucí prodejny K. L. Zjistí-li správní orgán po tomto naznačeném doplnění, že poškozený manipuloval se západkou ve snaze otevřít dveře nikoli proti výslovnému zákazu vedoucí prodejny a naopak buď na její žádost nebo s jejím souhlasem ve snaze pomoci jí jako ženě při manipulaci s tímto zařízením, potom toto jeho počínání nelze kvalifikovat jako vybočení (exces) z plnění pracovních úkolů, jež by měl za následek, že žalující by regresně neodpovídal.

Jedině po provedení takového dokazování k objasnění otázky vzniku úrazu i skutečnosti, zda k úrazu došlo uvedeného dne v prodejně žalujícího družstva a že nešlo o exces, může si správní orgán učinit zcela spolehlivý závěr o regresní odpovědnosti. Když ovšem pro posouzení této regresní odpovědnosti bylo nerozhodné, že snad poškozený úraz neohlásil vedoucí prodejny a organizaci, jejíž organizační složkou je tato prodejna, bude-li ovšem prokázáno, že k úrazu došlo tak, jak je uvedeno v záznamu o úrazu.

Toto doplnění řízení si vyžádá provedení celé řady důkazů a svým rozsahem by přesáhlo rámec přezkumného řízení soudem podle hlavy druhé části páté občanského soudního řádu. Krajský soud proto rozhodnutí správního orgánu bez jednání zrušil a vrátil k dalšímu řízení (§ 250j odst. 2, § 250f o. s. ř.). V dalším řízení je správní orgán vázán právním názorem soudu (§ 250j odst. 3 o. s. ř.).

Zrušením rozhodnutí správního orgánu a vrácením k dalšímu řízení měla žalobkyně v řízení zcela úspěch; podle ustanovení § 250k odst. 1 o. s. ř. uložil soud žalovanému, aby jí nahradil náklady řízení částkou 500 Kč, vynaloženou k zaplacení soudního poplatku.

1) Nyní srov. ovšem právní úpravu o rozhodování o placení zdravotního pojištění, pokutách a přírážkách k pojistnému podle ustanovení § 18 zákona č. 550/1991 Sb. (jímž byl zákon č. 33/1965 Sb. zrušen.).